GGD Gelderland-Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

UW KENMERK GZDGCB2241289/2298458
UW BRIEF VAN 14 oktober 2025
ONS KENMERK GZDGCB2241289/2298459
VERZENDDATUM 29 januari 2026

CONTACTPERSOON Heer F.C. van der Pol
TELEFOONNUMMER 0345-477700
TEAM Maatschappelijke opgaven

ONDERWERP Zienswijze Kaderbrief 2027 GGD Gelderland-Zuid

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw kaderbrief over het jaar 2027. Wij hebben kennis genomen van dit document en deze behandeld in onze commissievergadering van 15 januari 2026 en de raadsvergadering van 29 januari 2026. In deze zienswijze gaan wij in op uw kaderbrief.

Nieuwe bestuursperiode
Komend jaar markeert de overgang naar een nieuwe bestuursperiode. Daarmee is dit de laatste zienswijze die deze gemeenteraad aan u aanbiedt. Wij zijn u erkentelijk voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van GGD Gelderland-Zuid. De samenwerking is voor ons van groot belang, omdat wij hierdoor taken beter en efficiënter kunnen uitvoeren voor onze inwoners en ondernemers.

Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats. De verwachting is dat besluitvorming over nieuwe onderwerpen na het zomerreces van 2026 kan plaatsvinden.

Taakstelling
Zoals ook in eerdere zienswijzen is aangegeven, blijven we geconfronteerd met een negatief financieel vooruitzicht. De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen, worden structureel met miljarden verminderd (circa 5%). Dit gebeurt terwijl de uitdagingen op diverse beleidsterreinen fors toenemen en de kosten voor materiaal en personeel blijven stijgen. Gemeenten hebben daarom al ingrijpende ombuigingen doorgevoerd.

Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aan gegeven op basis van het

kader dat de gemeenten in regio Rivierenland hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028.

Dit kader blijft ook de komende jaren van kracht en geldt vanzelfsprekend eveneens voor nieuwe ontwikkelingen.

Rechtmatigheid
Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden indien:

- in de regeling, statuten, oprichtingsakte of overeenkomst is geregeld dat voorwaarden aan de bijdrage zijn verbonden waaraan de instelling zich moet houden om niet gehele of gedeeltelijke vermindering van de bijdrage van de gemeente te krijgen;
- de verbonden partij een mandaat heeft om namens en met gemeentelijke middelen geld te besteden, waarbij de gemeente feitelijk opdrachtgever is; feitelijk is de verbonden partij een serviceorganisatie van de deelnemende gemeenten;
- de verbonden partij een eigen rechtspersoonlijkheid heeft en een aanbesteding verricht terwijl deze verbonden partij binnen de gezagsstructuur van de gemeente werkzaamheden verricht voor de gemeente;
- de verbonden partij geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en de opdracht daarmee feitelijk is verstrekt door de gemeente.

In al deze gevallen gaat een geconstateerde rechtmatigheidsfout bij de verbonden partij ook meetellen in de rechtmatigheidstoets van de mandant, oftewel onze gemeente. Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.

Wat betekent dit nu voor u als onze verbonden partij?

1. Dat het dagelijks bestuur op het hart gedrukt wordt, dat er altijd rechtmatig moet worden gehandeld en verantwoord.
2. Dat er bij de verbonden partij interne controle plaatsvindt op het monitoren van het rechtmatig handelen.
3. Dat, indien mogelijk, geconstateerde fouten of onduidelijkheden moeten worden opgelost binnen hetzelfde boekjaar.
4. Dat in de jaarrekening van de verbonden partij verslag moet worden gedaan door het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid van haar handelen.
5. Dat de betreffende jaarrekening zo vroeg mogelijk en uiterlijk op 1 mei van het opvolgende boekjaar opgesteld dient te zijn en te zijn aangeleverd bij de gemeente.

Overige punten
In dit onderdeel geven wij onze zienswijze over de specifieke thema's uit uw kaderbrief. De onderwerpen uit uw kaderbrief die wij in deze reactie niet benoemen, nemen wij ter kennisgeving aan.

Algemeen
Waar de Kaderbrief 2026 nog uitging van een nullijn, worden in de Kaderbrief 2027 diverse structurele lasten aangekondigd. Wij begrijpen dat de publieke gezondheidszorg zich moet aanpassen aan nieuwe eisen en ontwikkelingen, maar vinden het gezien het hierboven gestelde kader noodzakelijk dat de financiële gevolgen tijdig, transparant en beheersbaar blijven voor gemeenten. Ook hier geldt dat wij verzoeken om een duidelijke scheiding tussen ambities en wettelijke verplichtingen.

- **Onderzoek gezamenlijke bedrijfsvoering VRGZ – GGD Gelderland-Zuid**

Wij hebben kennisgenomen van het onderzoek naar een mogelijke ontvlechting van de bedrijfsvoering tussen VRGZ en GGD Gelderland-Zuid. Dit is een complex proces dat vraagt om zorgvuldigheid, transparantie en een goede afweging van alle belangen. Wij stellen daarom voor om tijdens het Algemeen Bestuur in december 2025 besluitvorming aan te houden. Het is belangrijk dat eerst de verschillende modellen verder worden uitgewerkt, inclusief varianten, impactanalyses en een duidelijke kostenverdeling. Definitieve financiële besluiten kunnen dan plaatsvinden bij de behandeling van de concept-programmabegroting 2027. Wij hechten eraan dat kosten niet eenzijdig bij gemeenten worden neergelegd en dat gedurende het hele traject de continuïteit van de dienstverlening en de uitvoering van wettelijke taken gewaarborgd blijven. Wij blijven graag in gesprek om samen tot een zorgvuldig en gedragen besluit te komen.

- **Verwachte hogere exploitatiekosten Kantoorautomatisering**

Wij verzoeken u bij de inrichting van de kantoorautomatisering te bekijken hoe dit past binnen de ontwikkelingen van de bedrijfsvoering en de mogelijke shared services met andere GGD'en. U stelt tevens voor te investeren in de aanschaf van een nieuw zaaksysteem voor het Toezicht Kinderopvang (in samenhang met Toezicht Wmo). Wij hebben hierover nog vragen, met name omdat het systeem – naast een beoogde professionaliseringsslag – ook lijkt te dienen voor archivering. Wij verzoeken u daarom de (juridische) noodzaak van het zelf archiveren door de GGD, en daarmee de aanschaf van dit kostbare zaaksysteem, eerst nader te onderbouwen. Daarnaast ontvangen wij graag een toelichting in hoeverre deze verantwoordelijkheid niet primair bij de gemeenten ligt.

- **Risicoprofiel**

U geeft aan rekening te houden met een toename van het risicoprofiel van de GGD. Door deze toename moeten wij als gemeente rekening houden met een groter financieel aandeel, omdat de reserve van de GGD niet alle kosten zelf kan dekken. Als gemeenteraad verwachten wij dat het Dagelijks Bestuur van de GGD hier actief op stuurt door een actuele risicoanalyse op te laten stellen, waarin de financiële, personele en juridische risico's worden onderbouwd. Daarnaast verwachten wij transparantie richting de gemeenten over hoe deze risico's doorwerken in

toekomstige gemeentelijke bijdragen. Overigens vinden wij het voorbarig dat een afgesplitste bedrijfsvoering al is opgenomen in het risicoprofiel, terwijl de besluitvorming hierover nog moet plaatsvinden

Inhoudelijke ontwikkelingen en risico's

- **Ontwikkelingen Covid-19 vaccinaties**

Als de GGD in 2027 incidenteel gratis gebruik wil maken van gemeentelijke accommodaties voor een eventuele vaccinatiecampagne, adviseren wij om tijdig met de gemeenten in gesprek te gaan over de mogelijkheden.

- **Toekomstbestendige werkwijze jeugdgezondheidszorg**

Wij steunen de voorgenomen ontwikkeling naar een toekomstbestendige werkwijze binnen de JGZ, waarbij wordt voldaan aan het LPK, en om dit binnen de huidige begroting te bekostigen. Wij verzoeken u ons te informeren zodra in de uitvoering daadwerkelijk aan het LPK wordt voldaan. Daarbij vragen we ook om inzichtelijk te maken in welke gemeenten voldaan wordt aan de LPK – dankzij de facultatieve uren die per gemeenten worden ingekocht. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat dit als risico wordt opgenomen, mede aangezien in eerdere jaren juist aanvullende financiering nodig werd geacht om volledig aan het LPK te kunnen voldoen.

- **Bijzondere Zorg**

Gelet op de forse stijging van het aantal uniforme trajecten bij het Meldpunt Bijzondere Zorg en de toenemende complexiteit per traject, maken wij ons zorgen over het financiële risico voor de gemeenten en de mogelijke gevolgen voor de dienstverlening aan inwoners. Wij verzoeken u, indien de stijging van het aantal meldingen zich in 2026 blijft voortzetten, een helder en onderbouwd voorstel te doen om voor 2027 structureel middelen te reserveren in de uniforme begroting, zodat hierover bij de begrotingsbehandeling 2027 een weloverwogen besluit kan worden genomen. Daarnaast dringen wij aan op heldere afspraken tussen GGD en centrumregio, om meer grip te krijgen op verantwoordelijkheden, meldroutes en de consequenties van een structurele stijging van meldingen.

- **Nu Niet Zwanger**

Wij zijn positief over het succes van het programma Nu Niet Zwanger en het groeiende bereik, evenals het aantal betrokken partners. Ons uitgangspunt bij het beschikbaar stellen van extra middelen voor hogere uitvoeringskosten is dat deze financiering binnen de beschikbare AZWA-gelden moet plaatsvinden.

- **Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA), gezondheidsbevordering en preventie**

In uw brief verwijst u meerdere keren naar het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Wij waarderen dat dit akkoord de aandacht voor preventie en gezondheidsbevordering ook in de komende jaren verder kan versterken. Omdat het AZWA meerjarig extra middelen beschikbaar stelt, begrijpen wij dat de GGD voorstelt om eveneens meerjarig financiële ruimte en continuïteit te realiseren. Op dit moment zijn wij hier nog geen voorstander van, aangezien het AZWA zowel financieel als inhoudelijk nog niet concreet genoeg is uitgewerkt. Wij adviseren de afdeling Gezond

Leven van de GGD om 2026 te benutten om dit verder inhoudelijk uit te werken in overleg met de gemeenten.

Nieuwe wet- en regelgeving
Geen op -of aanmerkingen.

Financiële uitgangspunten voor 2027

- **Loon- en prijscompensatie 2027**

Wij constateren dat u de eerder overeengekomen indexeringsmethodiek hanteert. Zoals ook in eerdere zienswijzen doen wij een beroep op u om realistische ramingen op te nemen voor loon- en prijsstijgingen en hierbij zoveel mogelijk rekening te houden met de financiële situatie van gemeenten.

- **Inwoneraantallen**

Wij kunnen hier nu geen gefundeerde zienswijze over geven. We adviseren u om met de aangestelde werkgroep in gesprek te gaan om het eerder besproken voorstel verder te onderbouwen. Gezien de aanhoudende financiële krapte zijn wij helaas genoodzaakt het voorstel kritisch te beoordelen.

Slot
Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De griffier	De voorzitter
D. van der Harst	M.A. Mulder